

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 76791929/610/253
Konu : Yazılı soru önergesi (7/18572)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : a) 18.03.2013 tarih ve 184533 sayılı yazınız.
b) 21.3.2013 tarih ve 1557 sayılı yazınız

İlgi yazı ekinde yer alan Kayseri Milletvekili Sayın Yusuf HALAÇOĞLU tarafından verilen 7/18572 esas numaralı yazılı soru önergesine verilen cevap ekte sunulmaktadır.
Gereğini arz ederim.

Faruk ÇELİK
Bakan

Ek: Cevap (4 sayfa)

DAĞITIM:

Gereği:
Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı

Bilgi:
Başbakanlık

**KAYSERİ MİLLETVEKİLİ SAYIN YUSUF HALAÇOĞLU’NUN 7/18572 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Özürlü sağlık raporları ile ilgili 2008 yılından öncesine ait herhangi bir veri bulunmamaktadır. Sağlık Bakanlığı “Ulusal Özürlü Veri Bankası” 2008 yılında uygulamaya konulmuş olup, 01.04.2013 tarihi itibarıyla kayıtlı engelli sağlık kurulu raporu bulunan vatandaş sayısı 1.736.645’dir.

5378 sayılı Engelliler ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 5’inci maddesi kapsamında; engellilerle ilgili derecelendirmeler, sınıflandırmalar, tanılamalar uluslararası engellilik sınıflandırması temel alınarak hazırlanan engellilik ölçütüne göre yapılmaktadır.

Özürlü sağlık kurulu raporları 30.03.2013 tarihli ve 28603 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Özürlülük Ölçütü, Sınıflandırması ve Özürlülere Verilecek Sağlık Kurulu Raporları Hakkında Yönetmelik “ hükümleri kapsamında Sağlık Bakanlığınca yetkilendirilmiş hastanelerde uluslararası standartlar göz önünde bulundurulmak suretiyle alanında uzman hekimlerce düzenlenmektedir.

“Özürlülük Ölçütü, Sınıflandırması ve Özürlülere Verilecek Sağlık Kurulu Raporları Hakkında Yönetmelik “ revizyon çalışmaları devam etmekte olup, yönetmeliğin Ek 2’sin de yer alan ölçütler ile ilgili olarak bilim komisyonları kararları doğrultusunda zaman zaman değişiklikler yapılmaktadır.

Türkiye İş Kurumu verilerine göre kamuda engelli statüsünde 14.918 kişi çalışmaktadır.

Ülkemiz genelinde özel sektörde engelli statüsünde 96.118 kişi çalışmaktadır.

Türkiye İş Kurumuna 2003-2013 yılları arası başvuruda bulunan engelli sayısı aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

YILLAR	Başvuru*
2003	49.218
2004	38.955
2005	25.859
2006	28.236
2007	36.397
2008	48.480
2009	40.519
2010	36.144
2011	35.151
2012	83.955
2013(OCAK-ARALIK)	76.735

* Başvuruların Kamu-Özel dağılımı bulunmadığından toplam olarak verilmiştir.

NOT: Kurumumuz 4857 sayılı İş Kanunu 30’uncu Maddesi gereği 50 veya daha fazla işçi çalıştıran, özel sektör işyerlerindeki işçi statüsünde çalışacak özürlü istihdamını takip ettiğinden kamuda işe yerleştirilen engelli rakamları, Türkiye genelini değil 50+ işyerlerinde çalışan engelli sayısını yansıtmaktadır.

Devlet Personel Başkanlığına elektronik ortamda intikal ettirilen bilgiler çerçevesinde Ocak 2014 tarihi itibarıyla hazırlanan “Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Engelli Personel İstihdamı ve Engellilere Tahsisli Kadro Kontenjanlarının Karşılaştırmalı Durum Cetveline göre

kamu kurum ve kuruluşlarında engelli çalıştırma yükümlülüğü kapsamında kabul edilen dolu memur kadro sayısı toplam 1.915.854'tür. Bu çerçevede, özörlölere tahsis edilmesi gereken kadro sayısı 57.697 adet olup, bu kadroların 32.781'i dolu bulunmaktadır.

Kura ve ÖMSS usulüne göre başvuru yapan toplam engelli aday sayısı ise 126.175'dir.

Kamu kurum ve kuruluşlarınca yapılan sınavların sonucunda atanan engelli memurlara ait "Yıllara Göre Engelli Memur İstihdamı Tablosuna ise aşağıda yer verilmiştir.

Yıllara Göre Engelli Memur İstihdamı Tablosu

Yıllar	Kadın	Erkek	Toplam
2002	1.033	4.744	5.777
2003	1.225	5.502	6.727
2004	1.626	7.091	8.717
2005	1.626	7.091	8.717
2006	1.547	7.368	8.915
2007	1.601	7.592	9.193
2008	1.826	8.140	9.966
2009	1.900	8.457	10.357
2010	3.736	15.051	18.787
2011	4.232	16.597	20.829
2012	5.739	21.575	27.314
2013	7.032	25.708	32.740
2014 (Ocak)	7.060	25.811	32.781

Engelli vatandaşlarımızın yaşamlarını daha rahat idame ettirebilmeleri için yürütölen çalışmalar;

"Ulaşılabilirlik" kapsamında, merkez teşkilatında ve yerelde yönetici ve teknik personele yönelik olarak geniş katılımlı bölgesel paylaşım toplantıları gerçekleştirilmiş, erişilebilirlik standartları kapsamında "binalar ve açık alanlar tespit formları" oluşturulmuş, "Ulaşılabilirlik Destek Projesi (UDEP)" kapsamında yedi ilde kentsel kullanımlara yönelik pilot alanların erişilebilirliğinin sağlanmasına yönelik projeler desteklenmiş, bilinçlendirme ve bilgilendirme faaliyetleri yürütölmüştür. Sivil toplum kuruluşlarının da dahil olduğu erişilebilirlik izleme ve denetleme komisyonlarının çalışma usul ve esasları ile idari para cezası uygulamalarını belirleyecek mevzuat çalışmaları ile ulusal erişilebilirlik izleme sisteminin kurulmasına yönelik çalışmalara devam edilmektedir.

Hane içinde kişi başına düşen geliri net asgari ücretin 1/3'ünden az olan engelli vatandaşlarımıza 2022 sayılı Kanun kapsamında, yaşlı aylığı 130,62 TL, %70 ve üzeri engelli aylığı 391,86 TL, %40-%69 arası engelli aylığı 261,24 TL, engelli yakını aylığı (18 yaş altı) 261,24 TL olarak üzere ödeme yapılmaktadır.

Her il ve ilçede kurulu Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları tarafından 3294 sayılı Kanun kapsamında olan vatandaşlarımızın her türlü ihtiyacı çeşitli adlar altında karşılanmakta olup bu yardımlardan faydalanmada engelli vatandaşlarımıza öncelik ve ayrıcalık tanınmaktadır. Bu doğrultuda, engelli vatandaşlarımıza; gıda, yakacak, barınma vb. yardımlar yapılmaktadır.

Özel eğitim merkezlerinde eğitim alan engelli bireylerin eğitim giderlerinin bir kısmını karşılayarak eğitime destek verilmesinin ve özel eğitimin teşvik edilmesinin yanı sıra, Özel Eğitime İhtiyacı Olan Öğrencilerin Okullara ve Kurumlara Erişiminin Ücretsiz Sağlanması

Projesi ile de resmi özel eğitim okul ve sınıflarına devam eden engelli öğrenciler okul ve eğitim kurumlarına ücretsiz taşınmaktadır.

“Engelliler için sağlık kurulu raporu ile en az % 20 engelli olduğu tespit edilen ve özel eğitim değerlendirme kurulları tarafından eğitsel değerlendirme ve tanılamaları yapılarak özel eğitim okulları ile özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde verilen destek eğitimini almaları uygun görülen engelli öğrencilerin ayda 8 seans bireysel ve 4 seans grup eğitimine ilişkin giderleri Milli Eğitim Bakanlığı bütçesinden karşılanmaktadır. 2004-2005 eğitim- öğretim yılında zihinsel engelli öğrenciler ve otistik öğrencilerin okullarına ücretsiz taşınması kapsamı ile başlayan Özel Eğitime İhtiyaç Duyan Öğrencilerin Okullara Erişiminin Ücretsiz Sağlanması Projesi, 2005-2006 eğitim-öğretim yılından itibaren ise görme, işitme ve ortopedik engelli öğrenciler ile özel eğitim sınıflarına devam eden öğrencileri de kapsayacak şekilde yaygınlaştırılmıştır. Bu proje engelli öğrencilerin ile okula devam oranında %90 artış sağlanmıştır.” olarak değiştirilmiştir.

Engellilerin devlet memurluğuna alınmalarına ilişkin sınavların kamu kurum ve kuruluşlarınca ayrı ayrı yapılması yerine engelliler için ayrı ve merkezi bir sınav yapılması esası getirilmiştir. Soruların hazırlanmasından sınavın uygulanmasına kadar her süreçte engel gruplarına özgü durumların dikkate alındığı merkezi yerleştirme sınavı ile engelli memur istihdamında önemli artış sağlamıştır.

Tüm mevzuat çalışmalarımız engelli vatandaşlarımıza yaşamlarını daha iyi idame ettirebilmeleri için maddi ve manevi sosyal hayatta kolaylık sağlamaya yöneliktir.

2012 yılı içinde erişilebilirlik konusunda bilgi ve bilinç düzeyini artırmak ve standartların uygulamaya dönüşmesini sağlamak için, yerel yönetimlerin üst düzey yöneticileri ve teknik elemanları için Türkiye Belediyeler Birliği işbirliği ile yurt genelinde 15 adet geniş katılımlı “Erişilebilirlik Bölgesel Paylaşım” Toplantısı düzenlenmiştir. Aynı amaca yönelik olarak tüm Bakanlıklar, bağlı, ilgili ve ilişkili kurumlar dahil olmak üzere Erişilebilirlik Bilgilendirme Toplantıları gerçekleştirilmiş ve bu kapsamda 4.000’den fazla üst yönetici ve teknik personele bilgilendirme yapılmıştır. Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğünce yürütülmekte olan Ulaşılabilirlik Destek Projesi (UDEP) ile farklı kentsel kullanımları içeren pilot alanlar için bilimsel ölçütlere ve TSE standartlarına uygun olarak hazırlanan projelerin 7 ilde uygulamanın yerel yönetimlerce (belediyeler ve il özel idareleri) yapılması, valilikler aracılığı ile desteklenmesi, Genel Müdürlüğün teknik bilgi desteği ile illerde yapılması amaçlanan bu çalışmalarla erişilebilirliğin kent ve ülke geneline yaygınlaştırılması amaçlanmaktadır. Bu proje kapsamında farklı coğrafi bölgelerdeki 7 il olan, Burdur, Çankırı, Rize, Mardin, Kilis, Van ve Bilecik illerinde UDEP pilot alanları belirlenmiş, ilgili Bakanlıkça söz konusu illere 6,657 milyon TL kaynak aktarılmıştır. Projelerin uygulama süreci devam etmektedir. 2013 yılında da aynı proje devam etmiştir.

Diğer taraftan; Aile ve Sosyal Politikalar yerel yönetimlerle işbirliği içinde bilimsel, sosyal ve kültürel ya da bilgilendirmeye yönelik olarak ortak faaliyetler de düzenlenmektedir.

Evde Bakım hizmetleriyle engelli bireylerin yaşamış oldukları sosyal çevreden koparılmadan kendi aileleri ile birlikte insan onuruna yakışır şekilde yaşamaları amaçlanmıştır. Aralık 2006 tarihinden beri devam etmekte olan evde bakım hizmetinden 2013 yılı Mayıs ayı itibarıyla 416.570 kişi faydalanmaktadır. Aynı hane içinde birden fazla engelli bulunması ancak gelir kriterinden ötürü evde bakım hizmetinden yararlanılamaması durumuna yönelik, hizmetten yararlanma kapsamının genişletilmesi için mevzuat çalışması devam etmektedir.

02.08.2013 tarihli ve 28726 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 12.07.2013 tarihli 6495 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 73’üncü maddesinin (n) bendiyle 01.07.1976 tarihli ve 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanunun bazı hükümleri değiştirilmiştir.

Bu düzenlemeler ile;

2022 sayılı Kanun uyarınca bağlanan yaşlı ve engelli aylıkları için uygulanan muhtaçlık sınırı, bütçe kanununda belirtilen 1620 gösterge rakamı ile memur maaş katsayısının çarpımından bulunan 124,40-TL'den net asgari ücretin 1/3'üne (243,43-TL) yükseltilerek kapsam genişletilmektedir.

Muhtaçlık sınırını yeniden düzenleyen değişiklik ile hane yaklaşımı getirildiğinden hane içinde kişi başına düşen geliri dikkate alınarak muhtaçlık tespit edilecektir.

18 yaş altı engelli aylıklarında, engelli ile birlikte engelli yakınının da "primi devlet tarafından karşılananlar" statüsünde genel sağlık sigortası kapsamına alınmıştır.

Engelli aylık tutarlarını yaşlı aylığına endeksleme yerine ayrık göstergelerle belirtilmesi ile merkezi yönetim bütçe kanununda farklı belirlenebilmesi sağlanmıştır.

Fazla veya yersiz ödemelerin borçludan tahsilinin mümkün olamadığı ve alacağın tahsili için harcanacak emek ve mesai karşılığında elde edilecek bir yararın bulunmadığı anlaşıldığından geri alınması gereken aylıklar ile bunlardan doğan ceza ve faizler terkin edilmektedir.

Yaşlı ve engelli aylıklarına ilişkin iş ve işlemlerin Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları tarafından yürütülmeye başlanması ile aylık bağlama süresi azami 1 ay gibi kısa bir süreye düşürülmüştür.